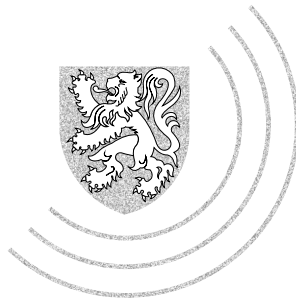

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **439** (2009-2010) – Nr. 1
ingediend op 16 maart 2010 (2009-2010)

Gedachtewisseling

over het ‘Arbeidsmarktrapport.
Basisonderwijs en secundair onderwijs 2009’ en de
‘Arbeidsmarktbarometer. Basisonderwijs
en secundair onderwijs. December 2009’

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Veerle Heeren

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert.

Vaste leden:

de heer Jos De Meyer, de dames Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Sabine Poleyn;
de dames Katleen Martens, An Michiels, Gerda Van Steenberge;
de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Fatma Pehlivan;
mevrouw Vera Celis, de heer Kris Van Dijck;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Paul Delva, Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Katrien Schryvers;
de heren Erik Arckens, Frank Creyelman, Chris Janssens;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Mia De Vits, de heer Chokri Mahassine;
mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Willy Segers;
de heer Jurgen Verstrepen;
mevrouw Mieke Vogels.

Stukken in het dossier:

440 (2009-2010) – Nr. 1: Verslag over gedachtewisseling

INHOUD

1. Toelichting	4
1.1. Arbeidsmarktrapport. Basisonderwijs en secundair onderwijs 2009	4
1.2. Arbeidsmarktbarometer. Basisonderwijs en secundair onderwijs. December 2009	5
2. Gedachtewisseling.....	7
2.1. Vragen en opmerkingen van de leden.....	7
2.2. Antwoorden van mevrouw Hilde Lesage en de heer Patrick Poelmans ...	8
Bijlage: Arbeidsmarktrapport en Arbeidsmarktbarometer. Tabellen en grafieken.....	11

De Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen hield op 11 februari 2010 een gedachte-wisseling over het ‘Arbeidsmarktrapport. Basisonderwijs en secundair onderwijs 2009’ en de ‘Arbeidsmarktbarometer. Basisonderwijs en secundair onderwijs. December 2009’ met mevrouw Hilde Lesage, afdelingshoofd Arbeidsvoorwaardenbeleid van het Departement Onderwijs en Vorming en met de heer Patrick Poelmans, afdelingshoofd afdeling Advies en Ondersteuning Onderwijspersoneel van AgODi (Agentschap voor Onderwijsdiensten).

1. Toelichting

1.1. *Arbeidsmarktrapport. Basisonderwijs en secundair onderwijs 2009*

Mevrouw *Hilde Lesage*, afdelingshoofd Arbeidsvoorwaardenbeleid van het Departement Onderwijs en Vorming, zegt dat het arbeidsmarktrapport op basis van cijfers van de vorige jaren een prognose maakt van de onderwijsarbeidsmarkt. De arbeidsmarkt ondervindt nu de gevolgen van de financieel-economische crisis. De invloed daarvan blijkt nog niet uit de cijfers van de vorige jaren. Daarom volgt de administratie maandelijks de VDAB-cijfers (VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding) over de onderwijsarbeidsmarkt in de arbeidsmarktbarometer.

Het arbeidsmarktrapport tracht in kaart te brengen hoeveel betrekkingen er de komende jaren moeten ingevuld worden en vergelijkt dat met het aantal leerkrachten dat afstudeert. Uit de vergelijking van beide gegevens blijkt dan of er te weinig of te veel leerkrachten zullen zijn.

De vraag naar leerkrachten wordt bepaald door de demografische evolutie, dus het aantal leerlingen. Dat aantal bepaalt immers de omkadering. De vraag naar nieuwe leerkrachten wordt ook beïnvloed door het aantal leerkrachten dat op pensioen gaat en het aantal tbs58+ (terbeschikkingstelling). Ook beleidsmaatregelen hebben een invloed op het aantal leerkrachten dat nodig is.

In 2011 zullen er 2415 kleuterleerkrachten nodig zijn. De demografische evolutie en de uitstroom van leerkrachten creëren ongeveer evenveel jobs. Over de jaren daalt het aantal kleuteronderwijzers dat uit het onderwijs stroomt. Het aantal leerlingen stijgt (zie tabel en grafiek p. 13-14).

In 2011 zullen er 3239 extra onderwijzers nodig zijn. De uitstroom creëert de grootste vraag. De leerlingensterging in het kleuteronderwijs van de voorbije jaren zet zich stilaan door in het lager onderwijs. Het aantal leerlingen in het basisonderwijs daalde een aantal jaren, maar zal in de toekomst stijgen. De uitstroom blijft desalniettemin de grootste vraagbepalende factor (zie tabel en grafiek p. 15-16).

Het aantal leerlingen in het secundair onderwijs zal dalen. Daardoor zullen er 1000 jobs verloren gaan. De uitstroom is de bepalende vraagfactor. Nieuwe beleidsmaatregelen zorgen voor minder jobs, dat is uiteraard het gevolg van de besparingsmaatregelen. Tegen 2011 zullen er 4139 extra leerkrachten secundair onderwijs nodig zijn (zie tabel en grafiek p. 17-18).

Het is perfect mogelijk om alle studenten in alle soorten lerarenopleidingen in kaart te brengen, maar ze zullen niet allemaal in het onderwijs aan de slag gaan. Van de pas afgestudeerde kleuteronderwijzers stroomt 83 percent door naar het onderwijs, van de pas afgestudeerde onderwijzers 82 percent, van de regenten (initiële lerarenopleiding secundair onderwijs) 70 percent, van de masters 39 percent, van de GPB 34 percent (GPB: getuigschrift van pedagogische bekwaamheid). Daarenboven blijven niet alle leerkrachten aan de slag in het onderwijs. De administratie ging na welk percentage uitstroomde na vijf jaar: in het basisonderwijs 27 percent, in het secundair onderwijs 37 percent.

Het aantal afgestudeerden gecorrigeerd met die percentages, dus min het aantal dat niet in het onderwijs aan de slag gaat en het aantal dat na vijf jaar het onderwijs verlaat, geeft volgende cijfers: 2039 kleuteronderwijzers, 2966 onderwijzers, 7054 leerkrachten secundair onderwijs. Vooral in het secundair onderwijs is de discrepantie tussen het aantal afgestudeerden en het aantal dat effectief in het onderwijs aan de slag gaat groot: 24.247 ten opzichte van 7054 (zie tabel p. 20).

Een ander aspect is het aantal niet-ingevulde vacatures. Daarvoor baseert de administratie zich op gegevens van de VDAB. Die maakt geen onderscheid tussen kleuteronderwijzer of onderwijzer, maar brengt beide samen onder de noemer: leraren basisonderwijs. In maart 2008 waren er 218 vacatures, 74 percent daarvan werd ingevuld. Voor de leraren eerste en twee graad secundair onderwijs waren er in maart 2008 274 vacatures, 78 percent daarvan werd ingevuld. Voor de leraren tweede en derde graad is 76 percent van de vacatures ingevuld (zie tabellen p. 21-23).

Uit de cijfers is een totaalbeeld gedistilleerd. In 2011 zullen er 452 kleuteronderwijzers en 415 onderwijzers te kort zijn. In het secundair onderwijs zullen er 2420 leerkrachten te veel zijn (zie tabel p. 24). Die cijfers moeten wel wat gerelativeerd worden: een voltijdse baan wordt gemiddeld ingevuld door 1,6 personen. Daardoor groeit het tekort nog. De cijfermatige vergelijking zegt niets over de kwaliteit van de leerkrachten. Daarop baseren schoolbesturen zich uiteraard om mensen aan te werven. Er zijn 1000 secundaire scholen, 150 verschillende vakken. Gezien de verschillende soorten vakleerkrachten is het overschot in het secundair onderwijs dus relatief.

In de jaren 2005-2008 was er een overschot aan leerkrachten, dat is geëvolueerd tot een tekort. In 2011 zal er nog altijd een tekort zijn voor het kleuter- en lager onderwijs, maar zoals gezegd, niet meer voor het secundair onderwijs (zie grafiek p. 25).

1.2. Arbeidsmarktbarometer. Basisonderwijs en secundair onderwijs. December 2009

De heer *Patrick Poelmans*, afdelingshoofd afdeling Advies en Ondersteuning Onderwijs-personeel van AgODi, legt uit dat het arbeidsmarktrapport een arbeidsprognose is met als referentiepunt maart 2008. De prognose geldt voor de schooljaren 2008-2009 tot en met 2011-2012. De prognose dateert van vóór de financieel-economische crisis. Die zal vast een impact hebben op de onderwijsarbeidsmarkt. Die impact kon nog niet verrekend worden in de prognose. De crisis heeft immers vooral impact op de aanbodfactoren, onder meer de instroom in de lerarenopleiding en de doorstroomcijfers van opleiding naar onderwijs. Ook op de uitstroom heeft de crisis een invloed. In een crisisperiode zijn leerkrachten misschien meer geneigd in het onderwijs te blijven. Een derde aanbodfactor is de terugstroom: werknemers uit andere sectoren die teruggaan naar het onderwijs. De vraag is weinig onderhevig aan invloeden van de crisis want wordt volledig bepaald door onderwijseigen evoluties.

De arbeidsmarktbarometer volgt dus vooral hoe de reserve, het aanbod aan leerkrachten, evolueert sinds 2008. De openstaande vacatures en de werkzoekenden zijn daarvoor van belang. Het vervullingspercentage is de mate waarin openstaande vacatures worden ingevuld.

Het eerste jaar van de crisis zijn de openstaande vacatures in het basisonderwijs nog maandelijks toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar (zie grafieken p. 26-27). Pas een jaar na de start van de crisis, daalt het aantal openstaande vacatures ten opzichte van het jaar ervoor, maar het blijft hoger dan twee jaar daarvoor. De krapte op de arbeidsmarkt is dus groter dan twee jaar geleden. Als er verder teruggekeken wordt, blijkt dat het aantal openstaande vacatures in september 2009 heel wat hoger is dan het aantal in september 2005. Dat is een duidelijke indicatie van het tekort aan leerkrachten in het basisonderwijs.

In 2008-2009 is het aantal werkzoekende leerkrachten steeds lager dan het aantal in dezelfde maand van het schooljaar ervoor (zie grafieken p. 28-29). De kentering komt er pas in juni 2009. Het aantal werkzoekenden ligt bij het begin van dit schooljaar lichtjes hoger dan het voorgaande schooljaar, maar nog altijd beduidend lager dan vijf jaar geleden. In het begin van de jaren negentig was de situatie nog veel schrijnender, het aantal werkzoekenden was toen torenhoog.

Het vervullingspercentage is de samenvoeging van vraag en aanbod en geeft een evolutie van de spanning op de arbeidsmarkt, namelijk in welke mate de openstaande vacatures ook effectief kunnen worden ingevuld. Ondanks de veranderende cijfers in vraag en aanbod, daalt het vervullingspercentage de laatste drie schooljaren maand na maand (zie grafiek p. 30). Die gegevens liggen in de lijn van de prognoses voor die periode. De spanning op de arbeidsmarkt neemt toe. Door de economische crisis is het aanbod iets groter en zijn er iets minder vacatures maar het vervullingspercentage krimpt nog altijd. Er is ook een duidelijk verschil per provincie: vooral in Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Antwerpen is de spanning op de arbeidsmarkt voor leerkrachten basisonderwijs het grootst (zie grafiek p. 31).

Ook voor het secundair onderwijs heeft de crisis in haar eerste jaar geen effect, integendeel, het aantal openstaande vacatures in de eerste en tweede graad nam maand na maand toe (zie grafieken p. 32-33). De kentering situeerde zich op het einde van het schooljaar 2008-2009, maar vooral in het begin van het schooljaar erna. In vergelijking met het basisonderwijs is de daling van de openstaande vacatures veel sterker. In oktober 2009 waren het er zelfs minder dan twee jaar ervoor. Uit de grafiek van de laatste vijf jaar blijkt duidelijk dat het aantal vacatures nog erg hoog ligt. Het aantal werkzoekende leerkrachten eerste en tweede graad secundair onderwijs neemt in het begin van het schooljaar 2009-2010 sterk toe (zie grafieken p. 34-35). Het vervullingspercentage stijgt in de loop van het vorige schooljaar en ook in het begin van dit schooljaar (zie grafiek p. 36).

De openstaande vacatures voor leerkrachten in de derde en vierde graad secundair onderwijs beginnen ook te dalen op het einde van 2008-2009 (zie grafieken p. 37-38). Het aantal openstaande vacatures is nog altijd erg hoog, hoger dan voor leerkrachten in de eerste en tweede graad. Het aantal werkzoekenden voor de derde en vierde graad daalt in 2008-2009 en stijgt pas vanaf de zomervakantie. Ook in het begin van het schooljaar 2009-2010 stijgt hun aantal, maar niet zo sterk als de werkzoekende leerkrachten eerste en tweede graad (zie grafieken p. 39-40). Dat wijst erop dat er maar weinig licentiaten een job zoeken in het onderwijs. Het vervullingspercentage daalde nog steeds vorig schooljaar maar stijgt sinds het begin van dit schooljaar (zie grafiek p. 41). In het secundair onderwijs is de spanning op de arbeidsmarkt het grootst in Antwerpen, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen (zie grafiek p. 42).

In Brussel is de situatie anders (zie grafieken p. 43-45). De statistische informatie is minder gedetailleerd. De vacatures zijn de vacatures die meegedeeld zijn aan ACTIRIS, de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling, niet de openstaande vacatures. Het aantal meegedeelde vacatures wisselt sterk. In het begin van het schooljaar is er een duidelijke stijging, in november, december en januari daalt het aantal meegedeelde vacatures. Het aantal werkzoekende leerkrachten, niet gesplitst per onderwijsniveau is, sinds de crisis, elke maand een beetje toegenomen.

De invullingsgraad in Brussel komt uit het jaarrapport, het laatste dateert van 2008. De invullingsgraad is vooral laag voor leerkrachten basisonderwijs, maar ligt hoger voor de leerkrachten secundair onderwijs. In tegenstelling tot Vlaanderen ligt het invullingspercentage hoger dan dat van bedienden in het algemeen.

Er is een vertraagd effect van de financieel-economische crisis op de onderwijsarbeidsmarkt. In het schooljaar 2008-2009 is de krapte op de arbeidsmarkt eerst nog toegenomen.

men. Op het einde van dat schooljaar en in het begin van het schooljaar 2009-2010 is er wel een duidelijk effect. Dat effect is er niet in dezelfde mate voor alle onderwijsniveaus. Voor het basisonderwijs blijft het vervullingspercentage dalen, dat ligt in de lijn van de prognoses in het arbeidsmarktrapport.

Een volgende conclusie is dat een vergelijking over vijf jaar, dus een breder tijdsperspectief, duidelijk maakt dat er momenteel nog steeds een krapte op de arbeidsmarkt is. Er zijn regionale verschillen. In Brussel is de situatie specifiek maar daarover zijn er te weinig detailcijfers.

2. Gedachtewisseling

2.1. Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* zegt dat het overschot aan leerkrachten secundair onderwijs relatief is omdat ze enkel voor een bepaald vakgebied kunnen lesgeven. Voor welk vak is de krapte op de arbeidsmarkt het grootst?

Mevrouw *Hilde Lesage* antwoordt dat die gegevens op pagina 86 van het arbeidsmarktrapport staan. De tijdelijke jobs worden vergeleken met de leerkrachtendatabank van de VDAB en daaruit wordt het tekort gedistilleerd, uitgedrukt in percent. Leerkracht Wiskunde scoort hoog met 60 percent. Het is ook moeilijk om leerkrachten te vinden voor het project algemene vakken, voor Houtbewerking is het percentage zelfs 97. Het is niet zo dat er alleen leerkrachten technische vakken te weinig zijn, ook bij algemene vakken zoals Frans, Wiskunde en Latijn is dat het geval.

Mevrouw *Katleen Martens* leest dat een vaste aanstelling een van de belangrijkste motieven is om in het onderwijs aan de slag te blijven. De opstellers van het arbeidsmarktrapport raden aan niet aan de vaste benoeming te raken. De onderzoekers van het rapport 'Het beroep van leraar doorgelicht' denken daar anders over en geven drie sporen om de vaste aanstelling af te bouwen.

Hoe motiveren de sprekers de wenselijkheid van de vervangingspool? Hoe zien ze die pool concreet, in de huidige situatie, werken, los van het budgettaire?

De onderwijsvrijheid is fundamenteel voor de kwaliteit. Hebben de onderzoekers een visie op de eventuele negatieve gevolgen van de scholengemeenschappen en het flankerend onderwijsbeleid op de onderwijsvrijheid? Het rapport kent de directies een cruciale rol toe bij de prestaties, de arbeidstevredenheid en professionalisering van leerkrachten en pleit voor een grondige opleiding en voldoende omkadering. Heeft de administratie daarover concrete voorstellen?

Voor de werkdrukvermindering voor beginnende leerkrachten heeft het lid bij de bespreking van de beleidsnota voorgesteld om beginnende leerkrachten het eerste jaar voor 60 percent, het tweede jaar voor 80 percent en het derde jaar voor 100 percent van een voltijdse betrekking in te schalen. Dat zou helpen om de schoolgebonden opdrachten ook decretaal te laten meewegen. Uiteindelijk geldt dat in elk beroep, behalve voor het beroep van onderwijzer. Ook het onderzoeksrapport 'Het beroep van leraar doorgelicht' stelt die werkwijze voor. Het huidige systeem van de contacturen is een middel om leerkrachten veel te laten doen voor weinig geld. Zien de onderzoekers het zitten om het inloopsysteem 60-80-100 en een exacte weging en omschrijving van de taken te combineren?

De heer *Jos De Meyer* vond het vroegere idee van de vervangingspool positief, ook al stond hij kritisch tegenover de uitwerking. Men bood er jonge mensen immers zekerheid

mee en dat is belangrijk als men hen wil aantrekken. Van het nieuwe systeem om interim-leerkrachten aan te stellen voor het hele schooljaar, wordt volgens de eerste cijfers slechts zeer matig gebruikgemaakt, stelt het rapport. Welke zijn die cijfers? Hoe komt dat volgens de sprekers?

De heer *Paul Delva* heeft een paar vragen over Brussel. Hij vraagt toelichting bij het verschil tussen meegedeelde en openstaande vacatures. En wat wordt precies bedoeld met invullingsgraad? Verder vraagt hij bevestiging voor zijn vermoeden dat het in de talrijke groep van werkzoekende leerkrachten over zowel Franstalig als Nederlandstalig onderwijs gaat. Tot slot vraagt het lid hoe de sprekers de situatie in Brussel beoordelen in vergelijking met de Vlaamse, ook al begrijpt hij dat de gegevens minder fijnmazig zijn doordat ACTIRIS minder gedetailleerd werkt dan de VDAB.

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* informeert naar het verwachte effect van de verzwaring van de lerarenopleiding.

2.2. *Antwoorden van mevrouw Hilde Lesage en de heer Patrick Poelmans*

Mevrouw *Hilde Lesage* antwoordt dat de cijfers over de specifieke lerarenopleidingen aan universiteiten en hogescholen zich op pagina 101 bevinden. De daling die men erin ziet, was inderdaad verwacht op grond van de verzwaring. Het komt er nu op aan om op te volgen of van dat kleinere aantal studenten een groter aantal doorstroomt naar het onderwijs, gezien het om meer en beter gemotiveerde kandidaten gaat. Die ontwikkeling zal een onderdeel vormen van het volgende rapport.

De heer *Patrick Poelmans* antwoordt dat de definities vooraan in het rapport staan. Met ‘meegedeelde vacatures’ wordt bedoeld dat het gaat om de werkaanbiedingen die ACTIRIS in een bepaalde maand heeft ontvangen, terwijl de VDAB werkt met ‘openstaande vacatures’, dat wil zeggen de plaatsen die niet ingevuld geraakt zijn. Wat de invullingsgraad betreft, legt de spreker uit dat deze in Brussel jaarlijks wordt bekendgemaakt, en niet in de maandelijkse statistieken. Bovendien is de invullingsgraad niet opgesplitst per taal en slaat hij dus op de hele onderwijssector in Brussel.

In het rapport wordt ingezoomd op de regionale verschillen op grond van een aantal indicatoren. Zo blijkt dat de uitstroom binnen de vijf jaar beduidend hoger ligt in Brussel. De heer Poelmans merkt wel op dat men daarbij moet bedenken dat het gaat om alle leerkrachten die uit het Brusselse onderwijs stromen, dus ook diegenen die wel Brussel maar niet het onderwijs verlaten, terwijl in Vlaanderen de leerkrachten worden geteld die het onderwijs verlaten.

Een andere indicator is het aantal aanstellingen zonder vereist bekwaamheidsbewijs. In het basisonderwijs ligt dat aantal in Brussel beduidend hoger dan in de rest van Vlaanderen. Dat wijst erop dat het moeilijker is om leerkrachten met de juiste kwalificatie te vinden.

Mevrouw *Hilde Lesage* heeft de cijfers over de aanstelling van vervangers voor eens schooljaar niet bij maar zal ze bezorgen (zie bijlage p. 46-48). De spreker herinnert eraan dat vervangers van afwezige leerkrachten pas betaald worden als de vervanging minstens tien werkdagen duurt. Het nieuwe systeem, dat werd gecreëerd in het kader van cao VII, stelt een enveloppe ter beschikking van scholen en vooral scholengemeenschappen, voor de opvang van kortere afwezigheden. Zij kunnen zelf beslissen wanneer ze de middelen inzetten.

Doel was dat de scholengemeenschappen met de vakorganisaties de criteria zouden vastleggen in een convenant. Oorspronkelijk ging het louter om korte afwezigheden, om welke

reden dan ook, en niet om de aanstelling voor een heel schooljaar. Die mogelijkheid is er pas later bijgekomen. De evaluatie van het eerste project leerde immers dat de middelen voor niet meer dan 30 percent waren opgebruikt. Daarom werd besloten dat scholengemeenschappen de vervangingseenheden ook konden aanwenden voor langere aanstellingen, bijvoorbeeld om een kleuterleidster in dienst te nemen die gedurende een heel schooljaar vervangingen doet in verschillende scholen van de scholengemeenschap.

Mevrouw Lesage merkt op dat het geen evidentie was om dit goedgekeurd te krijgen in het onderhandelingscomité. Men heeft vervolgens vastgesteld dat in weinig scholengemeenschappen effectief akkoorden gesloten zijn om de middelen op deze manier aan te wenden. De spreekster betreurt dat.

Op vraag van mevrouw *Irina De Knop* bevestigt mevrouw *Hilde Lesage* dat de scholengemeenschap niet kon beslissen om de uren gewoon te verdelen of om er ergens een klas mee te splitsen. Ze dienen uitsluitend voor vervangingen. Mevrouw *Irina De Knop* vindt het dan wel heel raar dat die oplossing niet meer gebruikt wordt.

Mevrouw *Hilde Lesage* nuanceert dat ze wel degelijk wordt gebruikt, maar alleen voor korte vervangingen en niet voor de aanstelling voor een heel schooljaar. Het is inderdaad vreemd dat men kiest voor de administratieve rompslop van talrijke contracten van één, twee of drie dagen.

Op vraag van mevrouw *Irina De Knop* vult mevrouw *Hilde Lesage* nog aan dat het systeem bestond voor zowel lager als secundair onderwijs, maar dat het in de besparingsronde sneuvelde voor dat laatste. Daar was het ook moeilijker toe te passen door het grote aantal vakken. Mevrouw *Irina De Knop* oppert het vermoeden dat de mogelijkheid onvoldoende bekend is bij de directies.

De heer *Patrick Poelmans* antwoordt dat de techniek bepaalde situaties oplost, maar dat de totale groep van leerkrachten die in de loop van een schooljaar als vervanger optreedt, duizenden mensen telt. De scholen gaan ervan uit dat een dergelijke reserve bestaat voor de korte vacatures die pas in de loop van het schooljaar zullen gecreëerd worden door afwezigheden. De middelen in de enveloppe kunnen nooit volstaan voor al die gevallen. Hij vult nog aan dat scholen voor vervangingen opvallend weinig gebruik kunnen maken van leerkrachten die al deeltijds aan de slag zijn in het onderwijs. Veel mensen in het onderwijs kiezen immers bewust voor deeltijds werk.

De voorzitter,

Boudewijn BOUCKAERT

De verslaggever,

Veerle HEEREN

BIJLAGE:

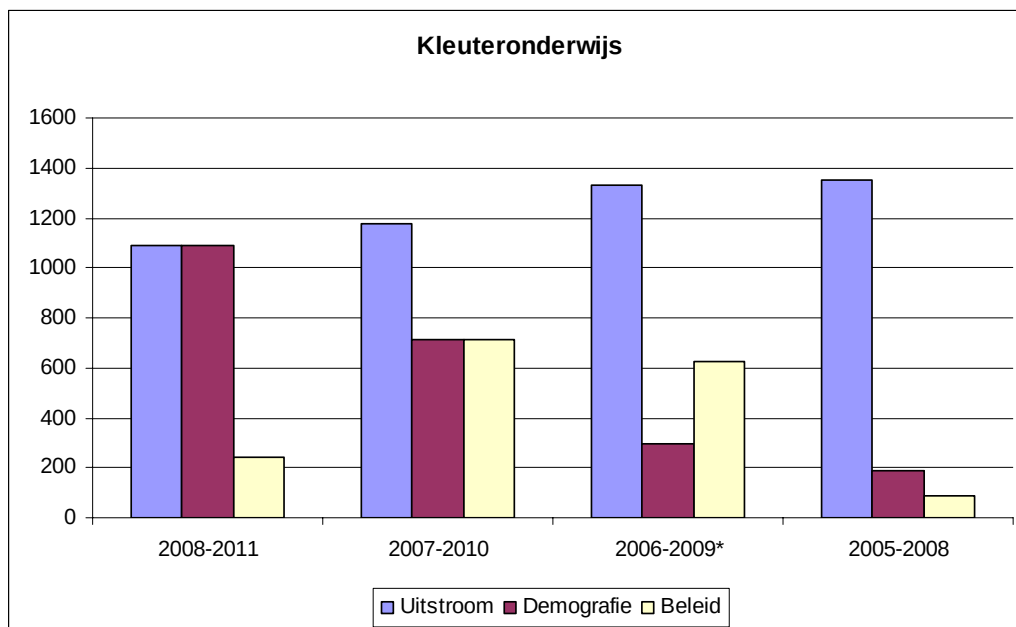
Arbeidsmarktrapport en Arbeidsmarktbarometer.

Tabellen en grafieken

De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

Extra vraag naar kleuteronderwijzers	2008	2009	2010	2011	Totaal
Demografische evolutie	71	365	367	284	1087
Uitstroom	325	315	223	225	1088
Nieuwe beleidsmaatregelen	228	66	-58	4	240
Verwachte vraag	624	746	532	513	2415

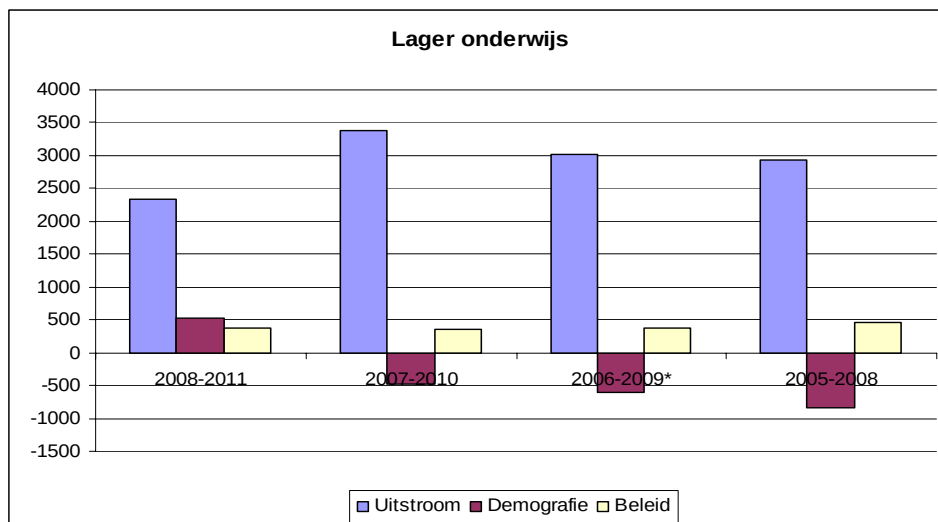
De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

Extra vraag naar onderwijzers	2008	2009	2010	2011	Totaal
Demografische evolutie	-89	-84	109	586	522
Uitstroom	713	773	479	376	2341
Nieuwe beleidsmaatregelen	371	121	-123	7	376
Verwachte vraag	995	810	465	969	3239

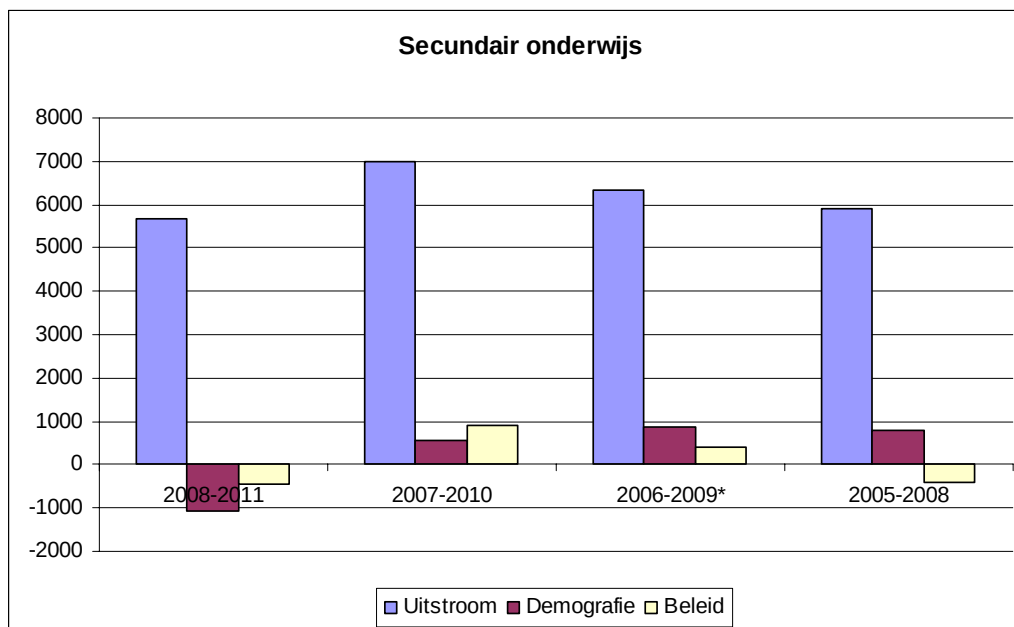
De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

Extra vraag naar leraren S.O.	2008	2009	2010	2011	Totaal
Demografische evolutie	83	-242	-381	-536	-1076
Uitstroom	1535	1714	1201	1217	5667
Nieuwe beleidsmaatregelen	356	32	-840	/	-452
Verwachte vraag	1974	1504	-20	681	4139

De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

Het aanbod aan leraren:

- aantal dat afstudeert, gecorrigeerd met
- doorstroom van lerarenopleiding naar onderwijs
 - Kleuteronderwijzer: 83 % Onderwijzer 82 %
 - ILO SO: 70 % Master: 39 %
 - GPB: 34 %
- uitstroom na 5 jaar
 - Basisonderwijs: 27 % SO: 37 %

De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

Beschikbaar op de arbeidsmarkt	2008	2009	2010	2011	totaal	gecorrigeerd totaal
Kleuteronderwijzer	880	847	823	815	3365	2039
Onderwijzer	1283	1255	1188	1229	4955	2966
<i>PBA</i>	1748	1617	1890	1944	7199	3174
<i>Master</i>	1798	1798	1798	1798	7192	1768
<i>GPB</i>	2464	2464	2464	2464	9856	2112
S.O.	6010	5879	6152	6206	24247	7054

De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

Vacatures leraren basisonderwijs:

	Aantal openstaande vacatures maart	Vervullingspercentage
mrt/05	79	89%
mrt/06	129	86%
mrt/07	124	83%
mrt/08	218	74%
mrt/09	357	77%

De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

Vacatures leraren S.O. 1^e en 2^e graad:

	Aantal openstaande vacatures maart	Vervullingspercentage
mrt/05	63	87%
mrt/06	111	87%
mrt/07	164	78%
mrt/08	274	78%
mrt/09	399	81%

De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

Vacatures leraren S.O. 2^e en 3^e graad:

	Aantal openstaande vacatures maart	Vervullingspercentage
mrt/05	51	89%
mrt/06	71	88%
mrt/07	95	78%
mrt/08	221	76%
mrt/09	210	76%

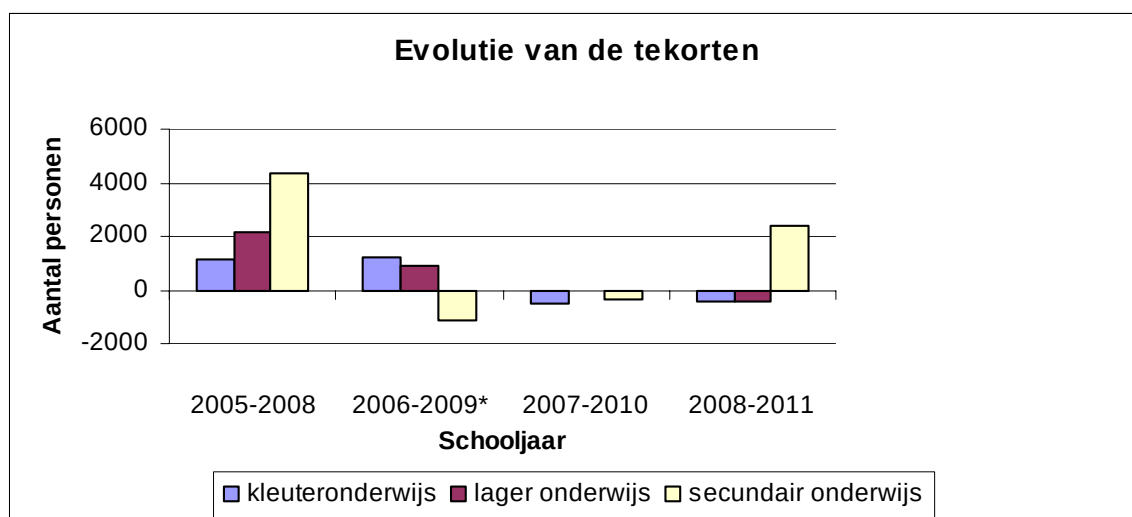
De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

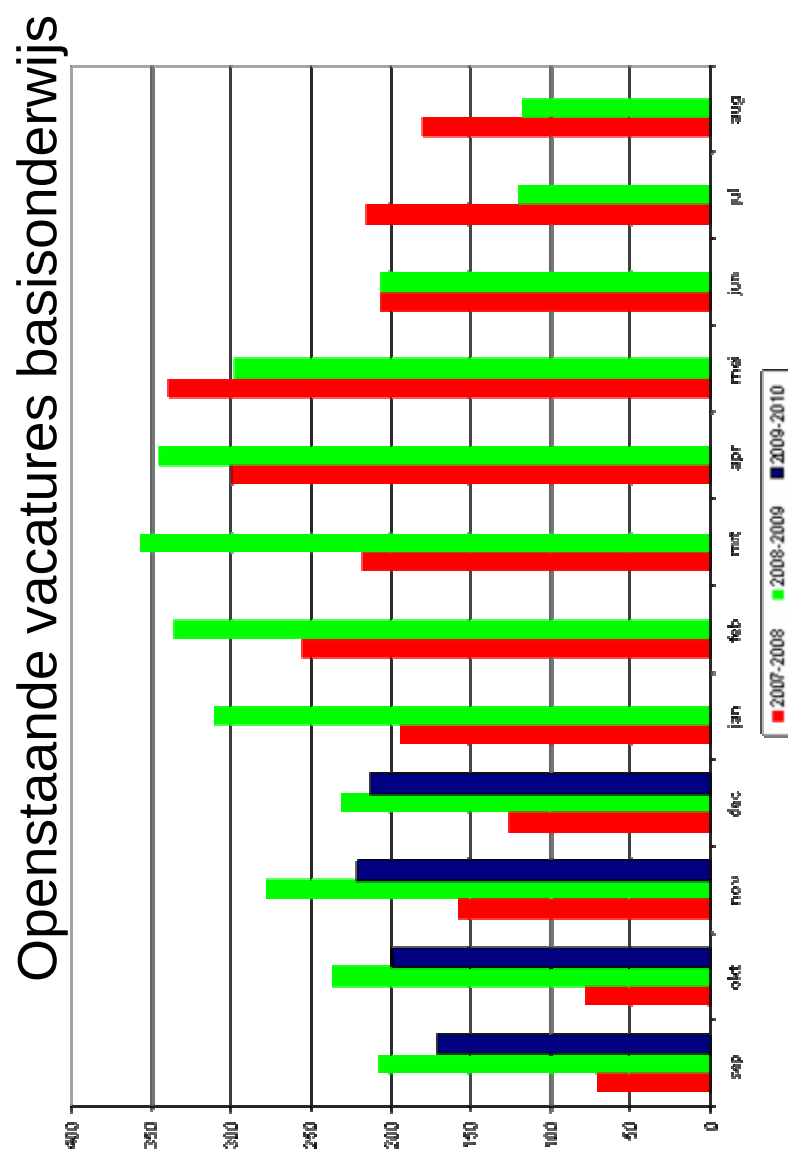
Conclusie:

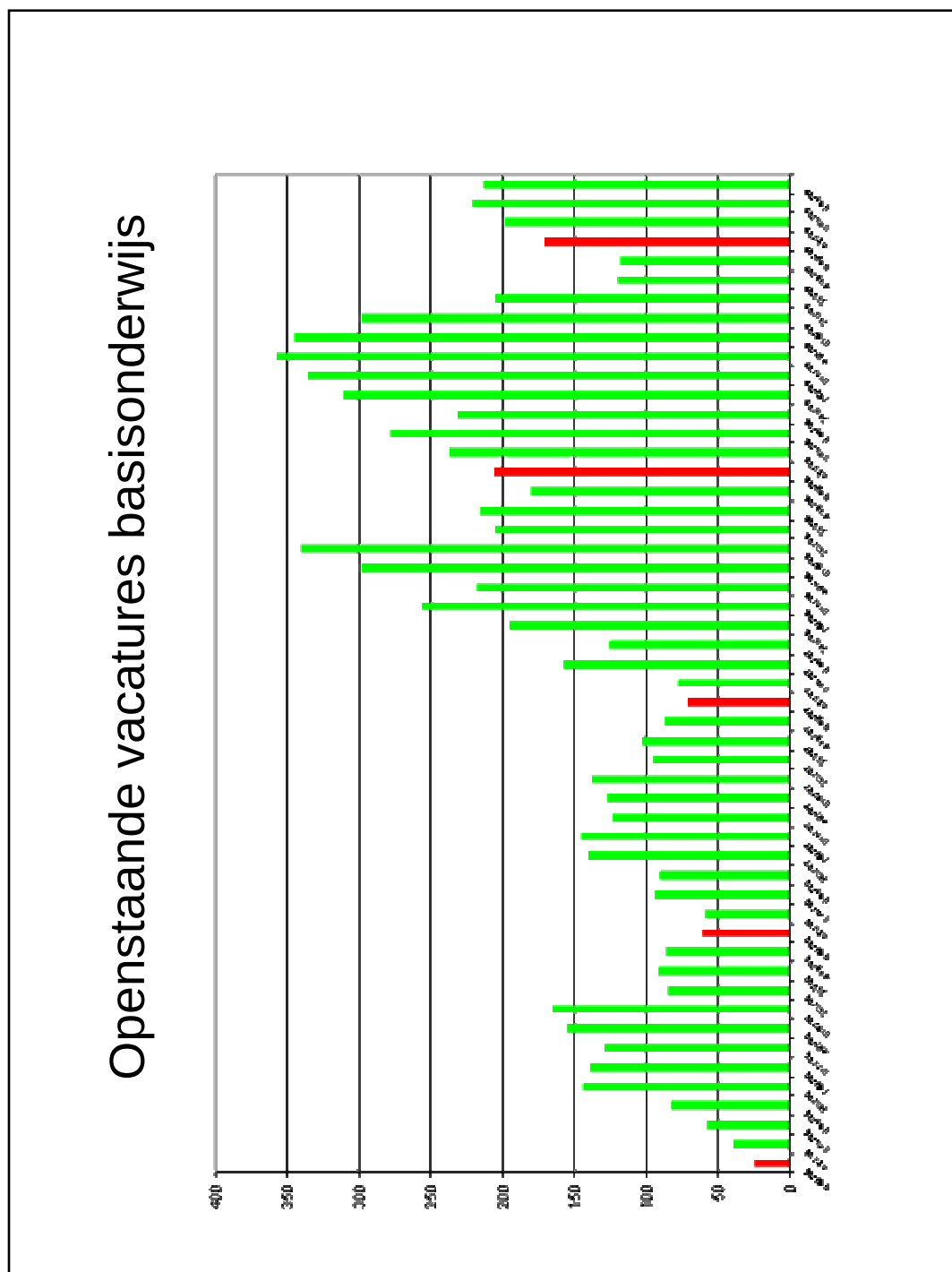
	aanbod	vraag	tekort	conclusie
kleuteronderwijs	2039	2415	-76	-452
lager onderwijs	2966	3239	-142	-415
secundair onderwijs	7054	4139	-495	2420

De onderwijsarbeidsmarkt in Vlaanderen

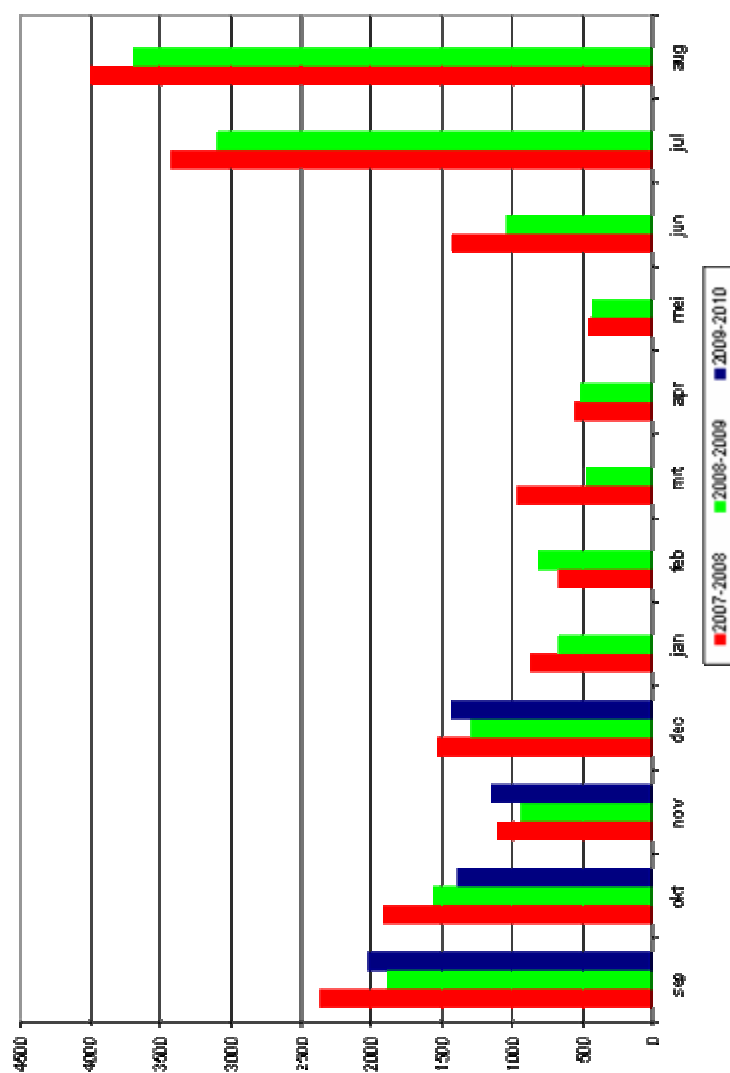
Evolutie van de tekorten:

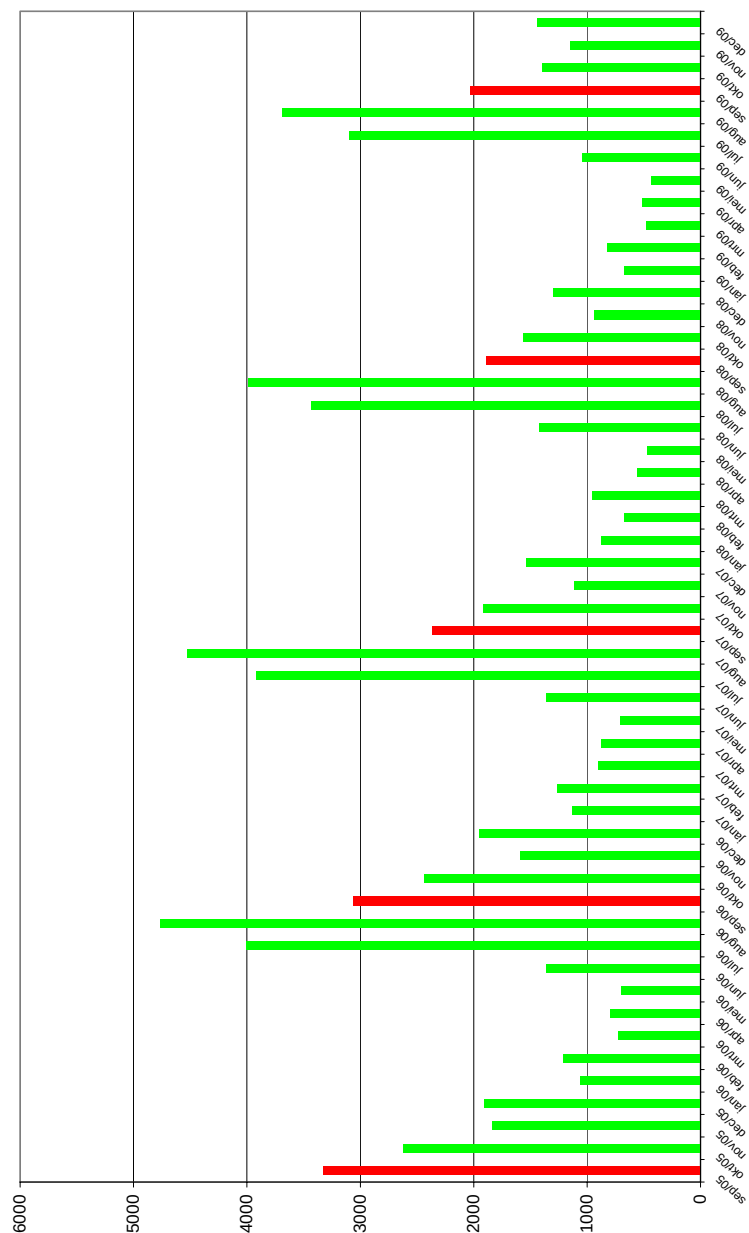

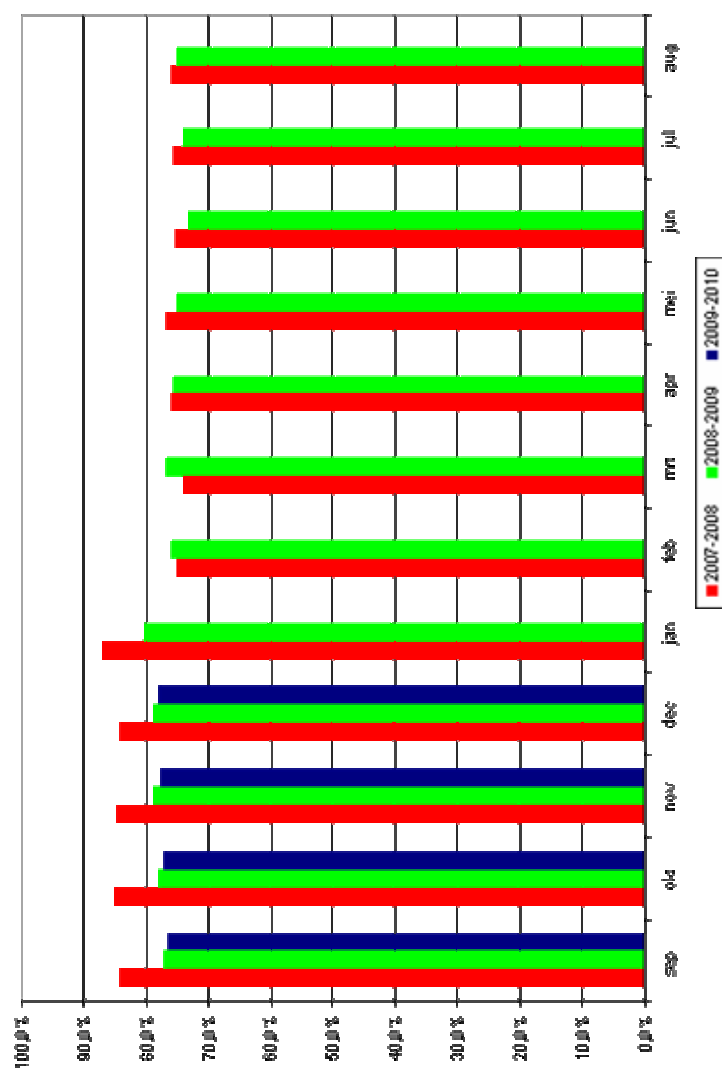
Werkzoekende leerkrachten basisonderwijs

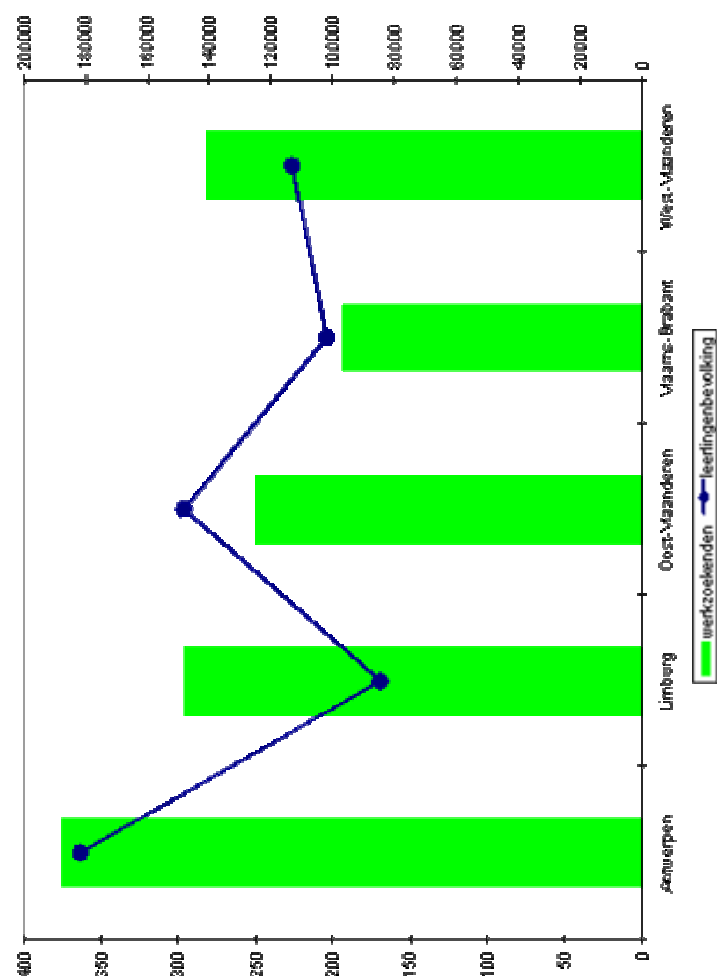
Werkzoekende leerkrachten basisonderwijs

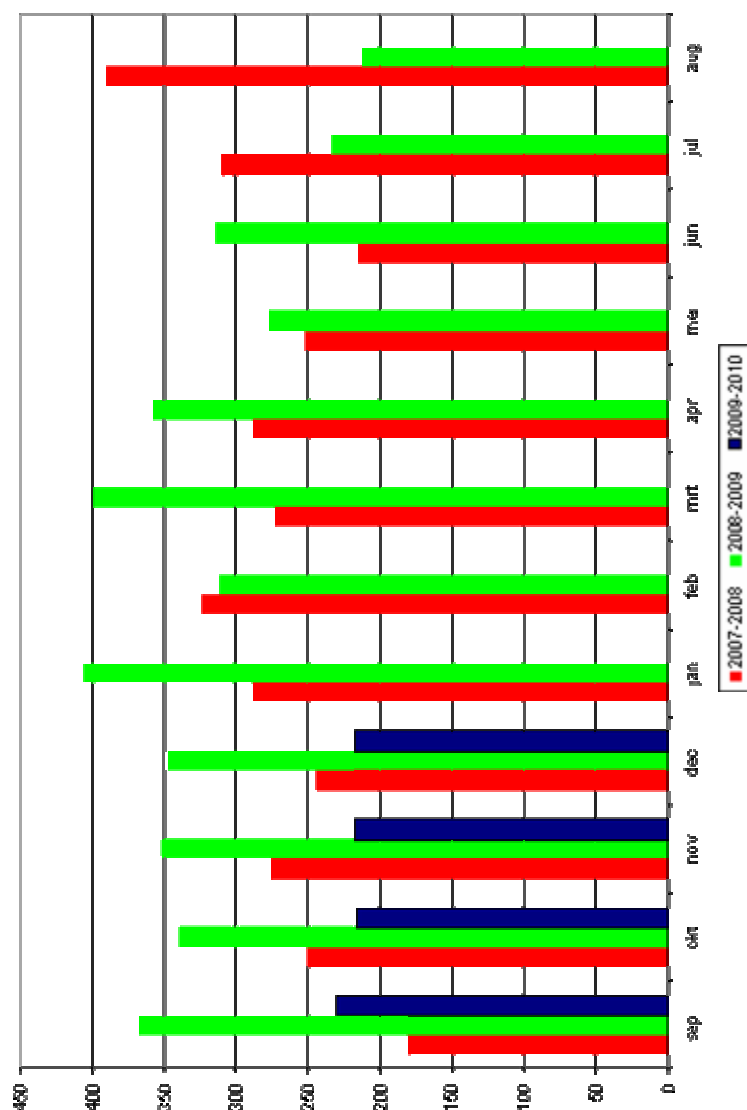
Vervullingspercentage basisonderwijs

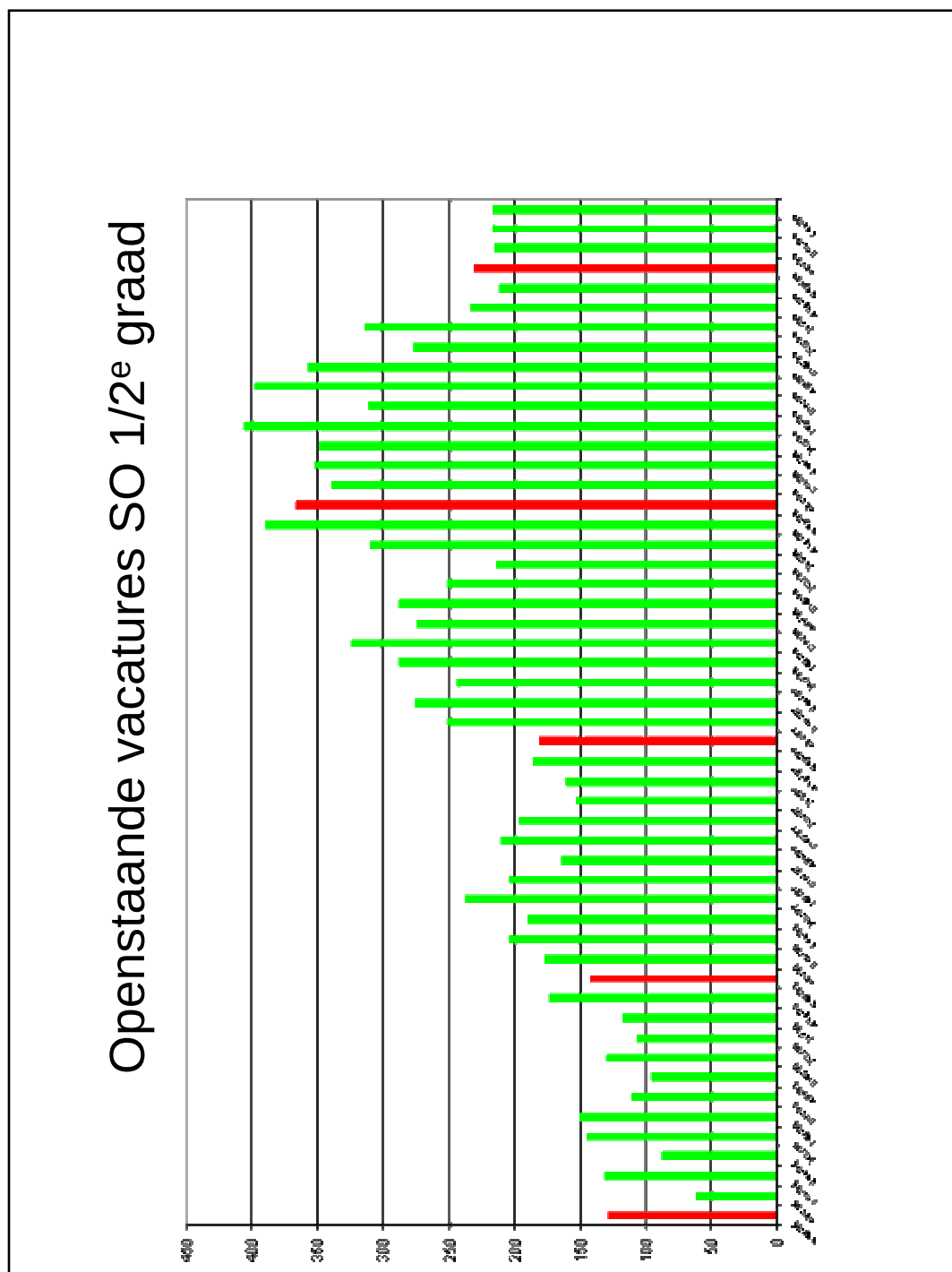

Overzicht per provincie - basisonderwijs

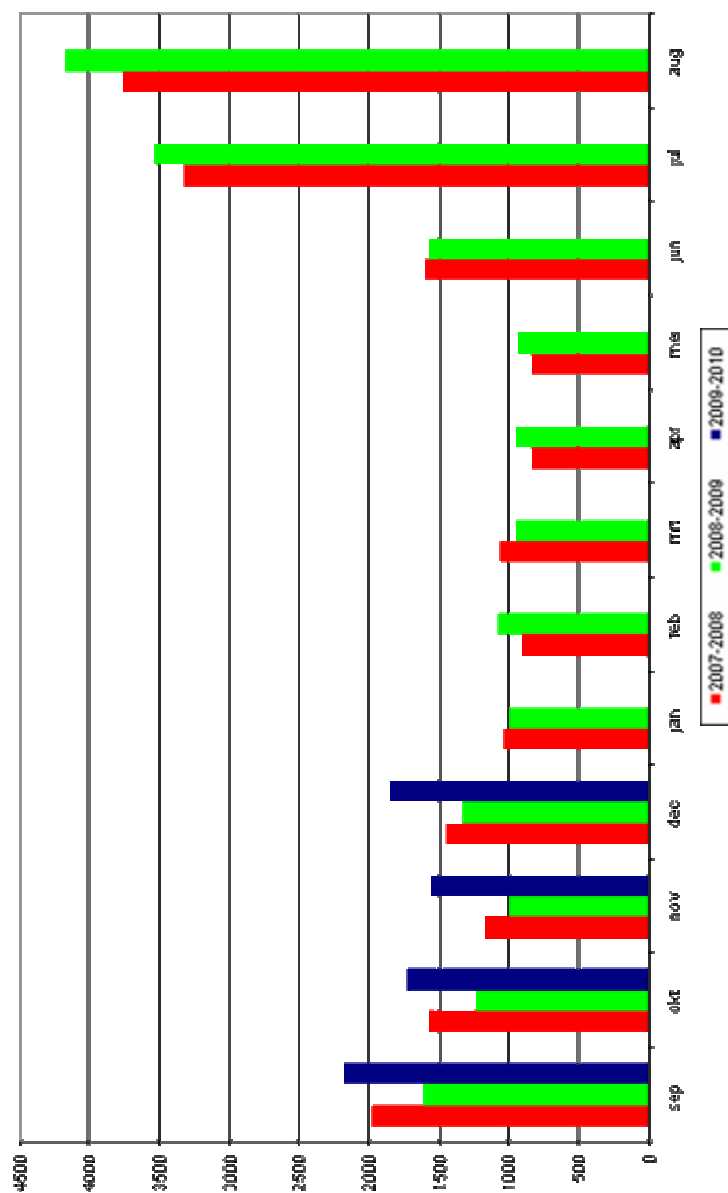

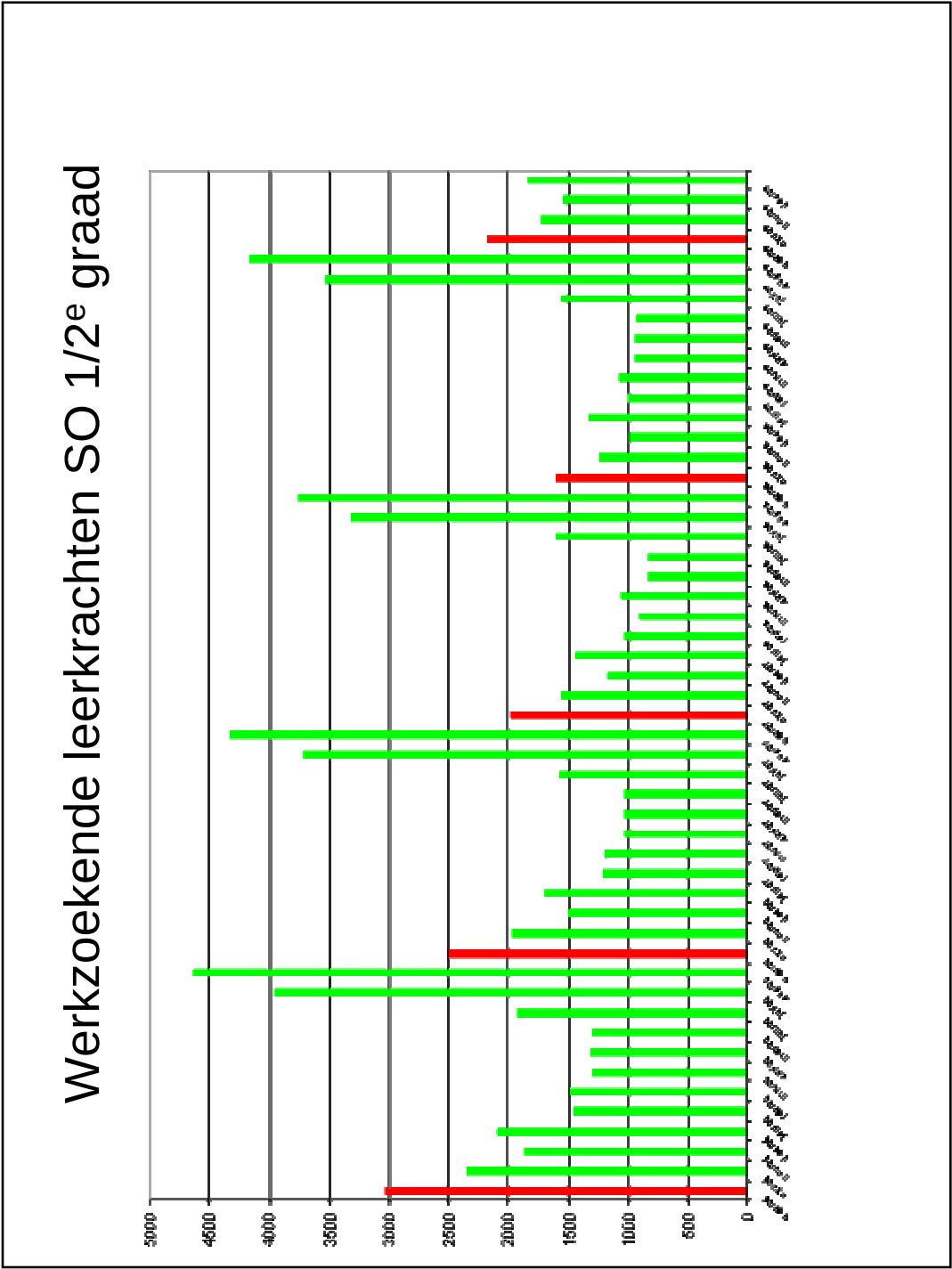
Openstaande vacatures SO 1/2^e graad

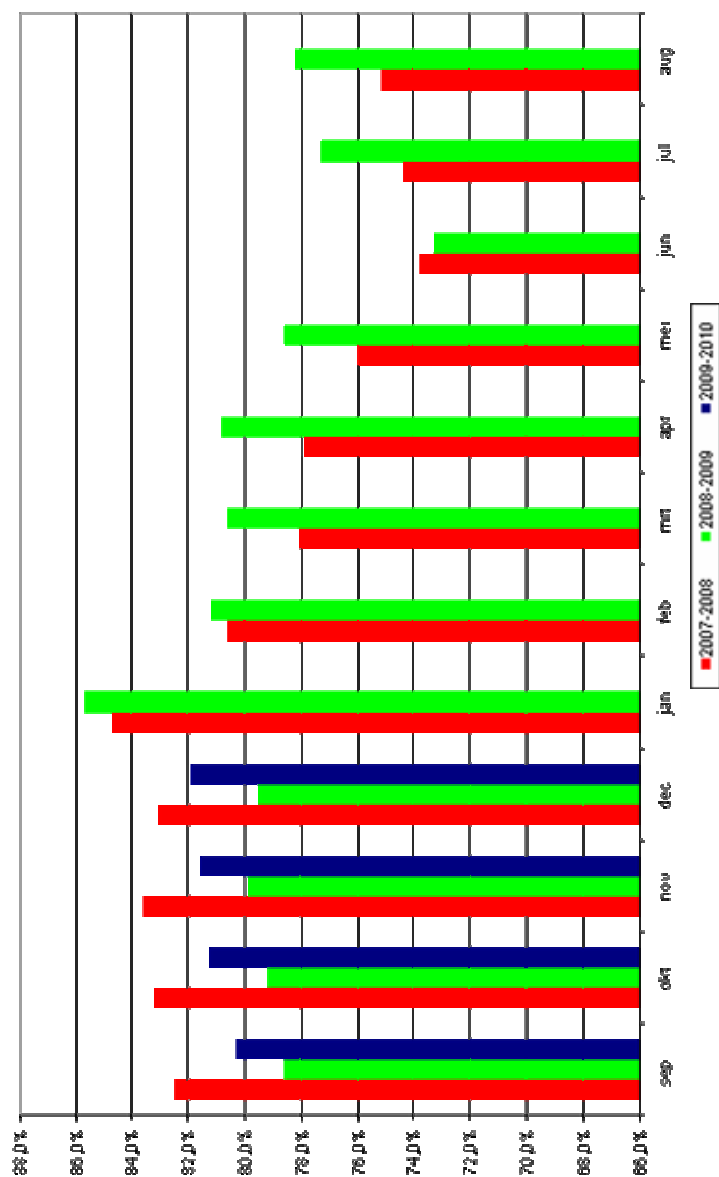

Werkzoekende leerkrachten SO 1/2^e graad

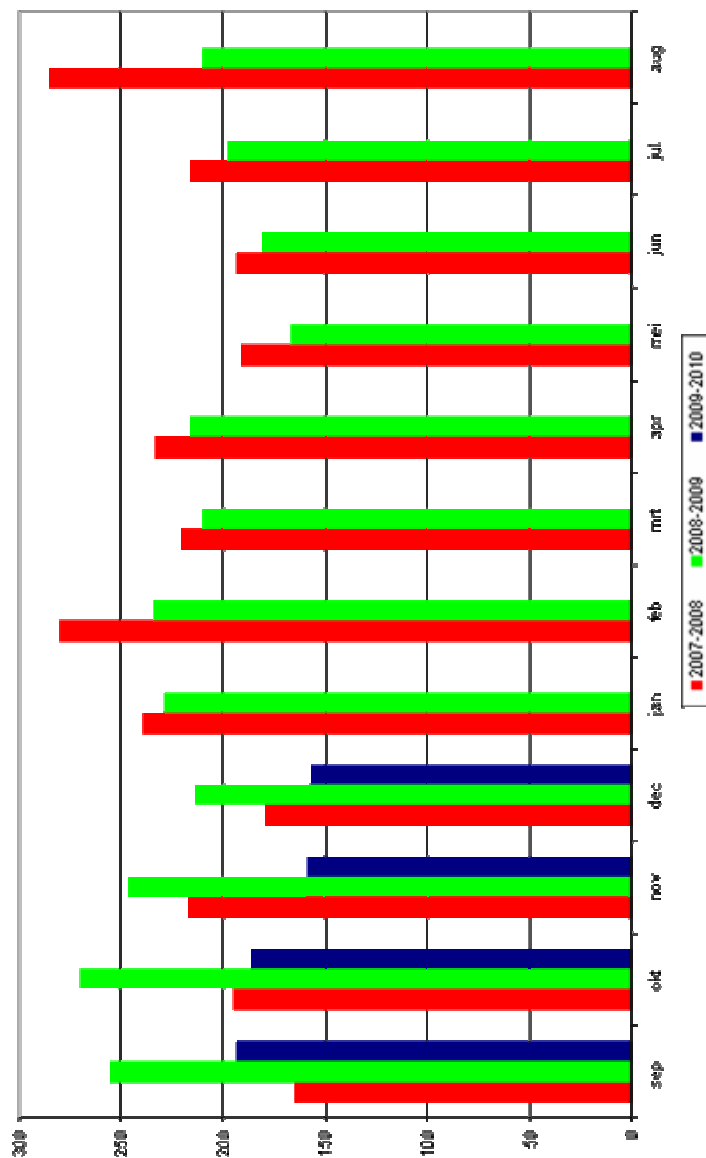

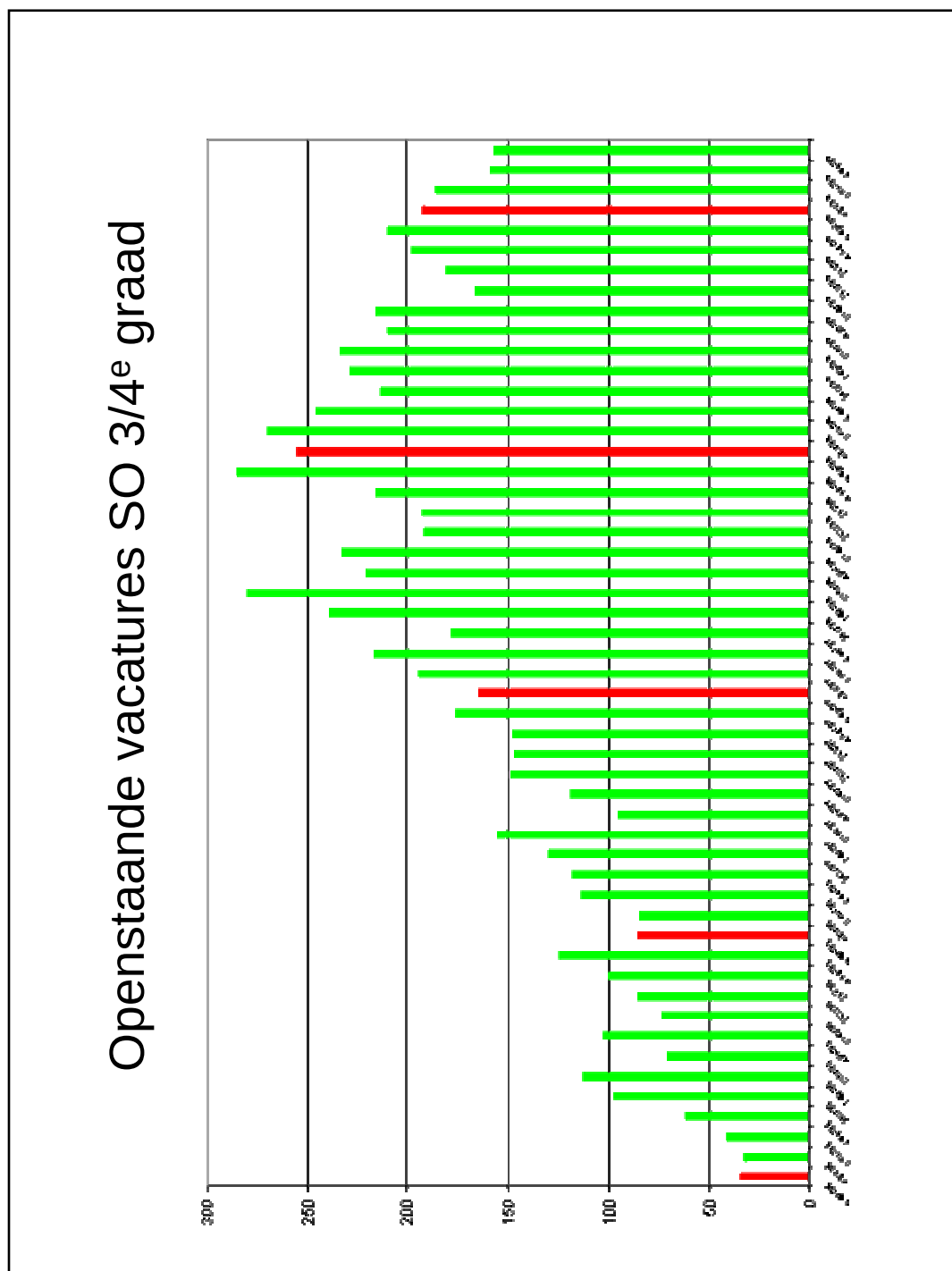

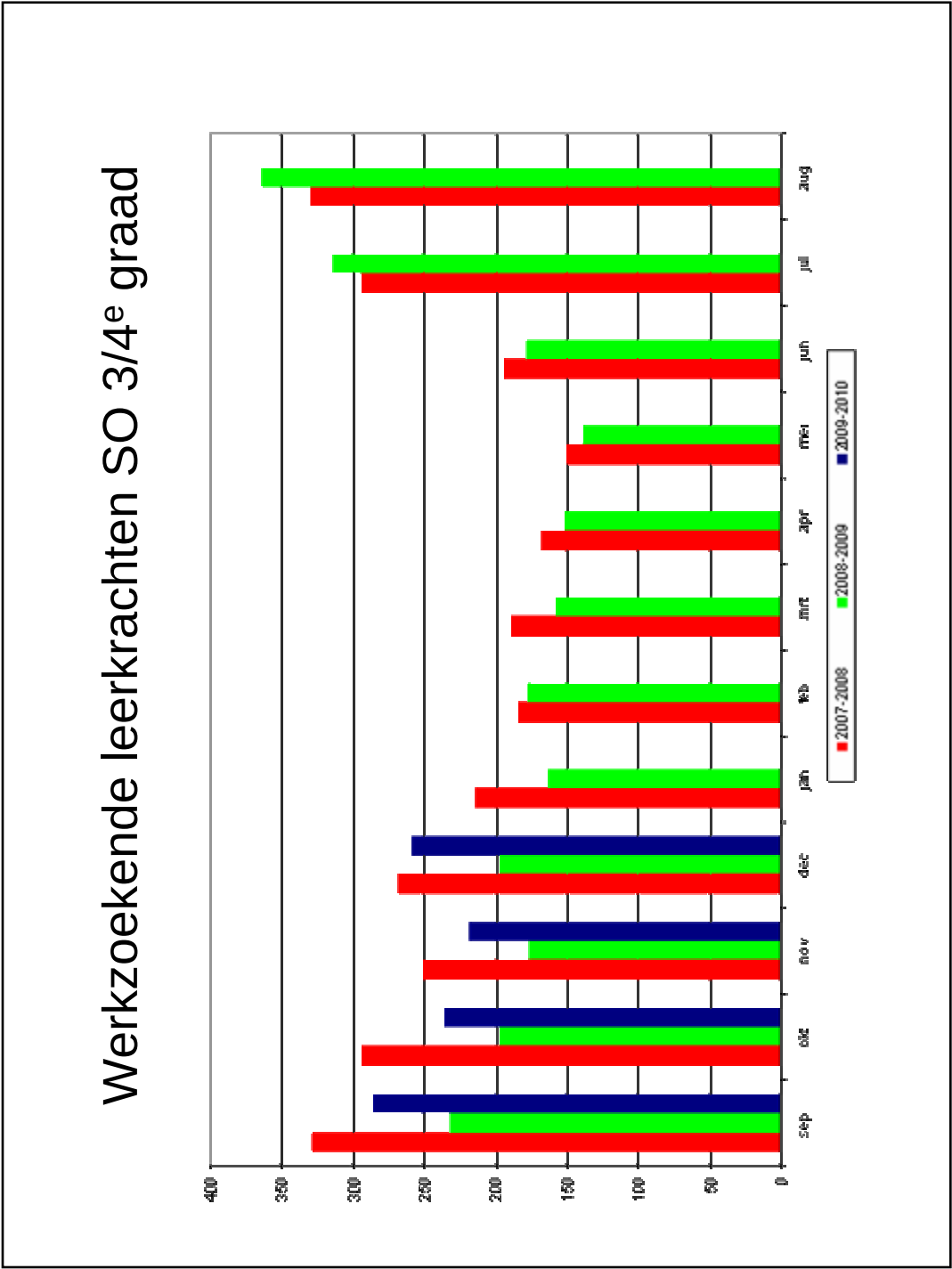
Vervullingspercentage SO 1/2^e graad

Openstaande vacatures SO 3/4^e graad

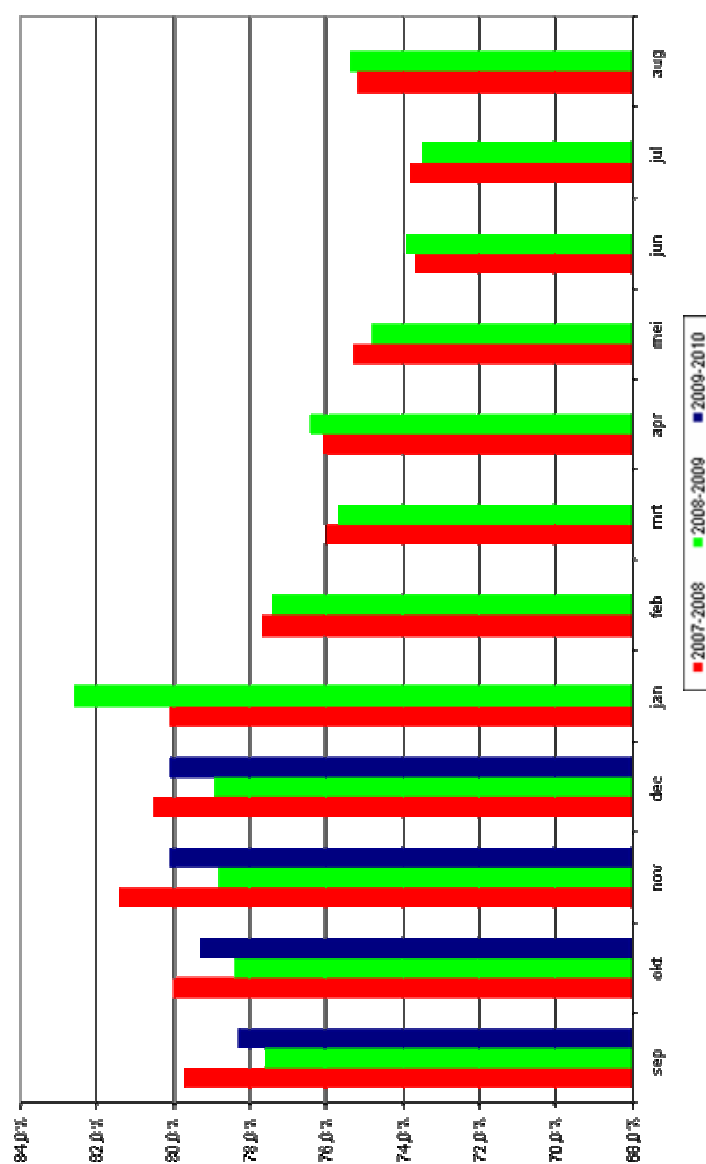

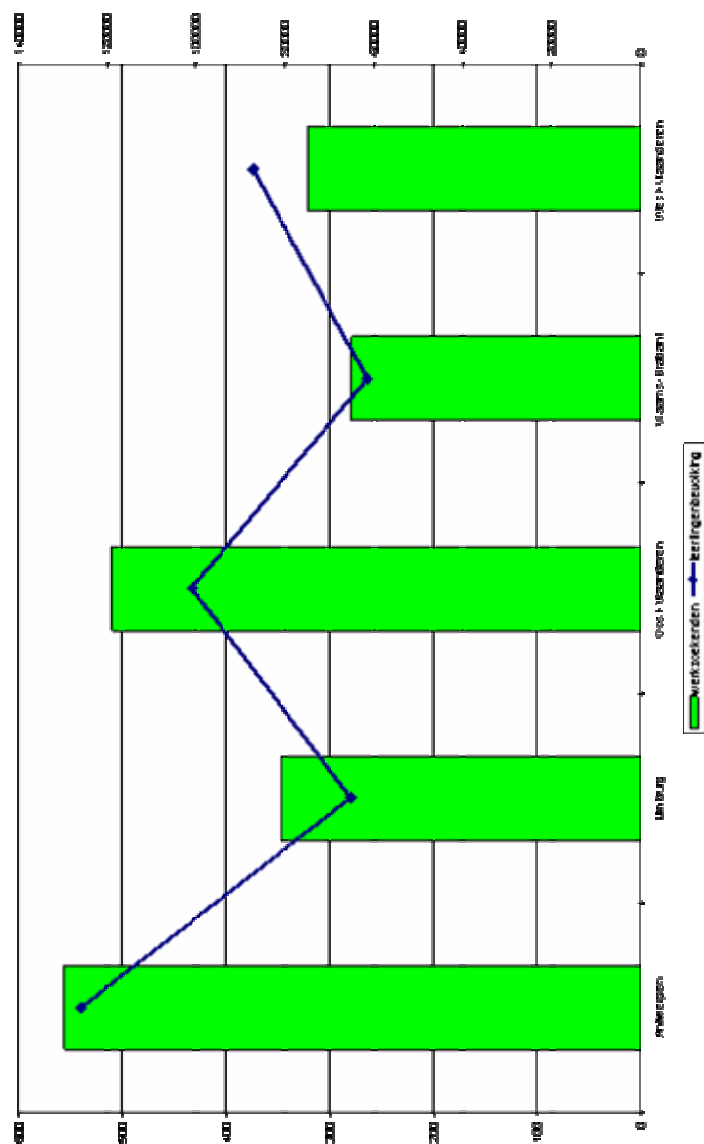

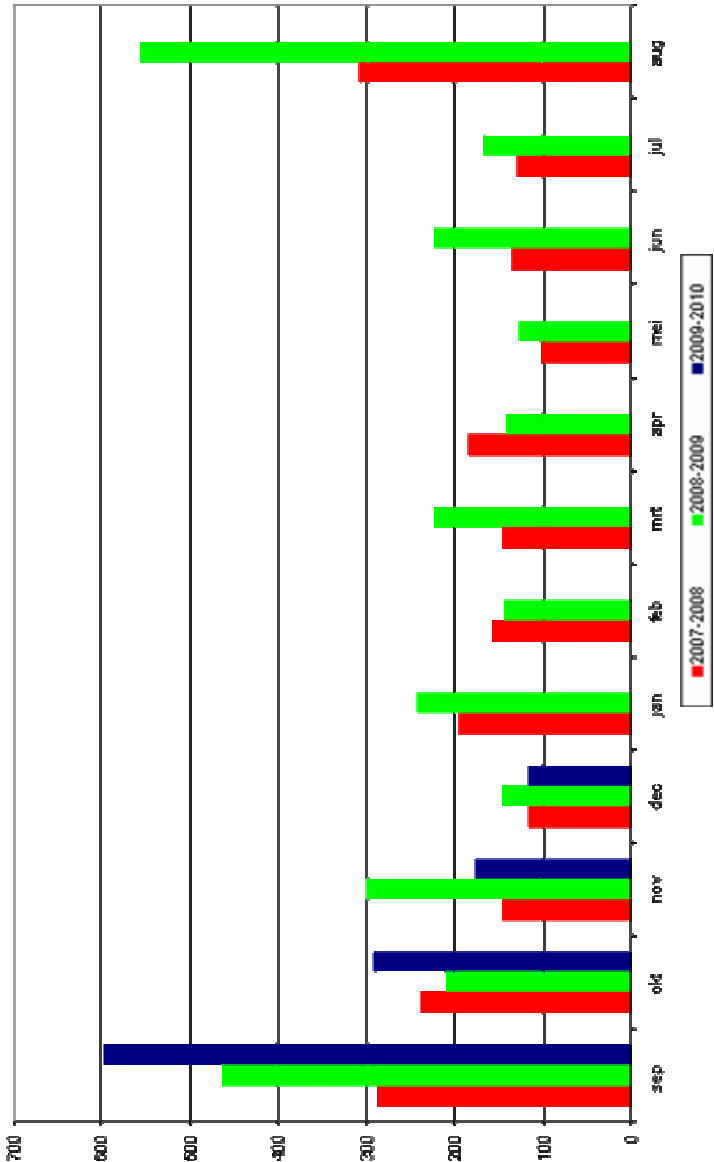
Vervullingspercentage SO 3/4^e graad

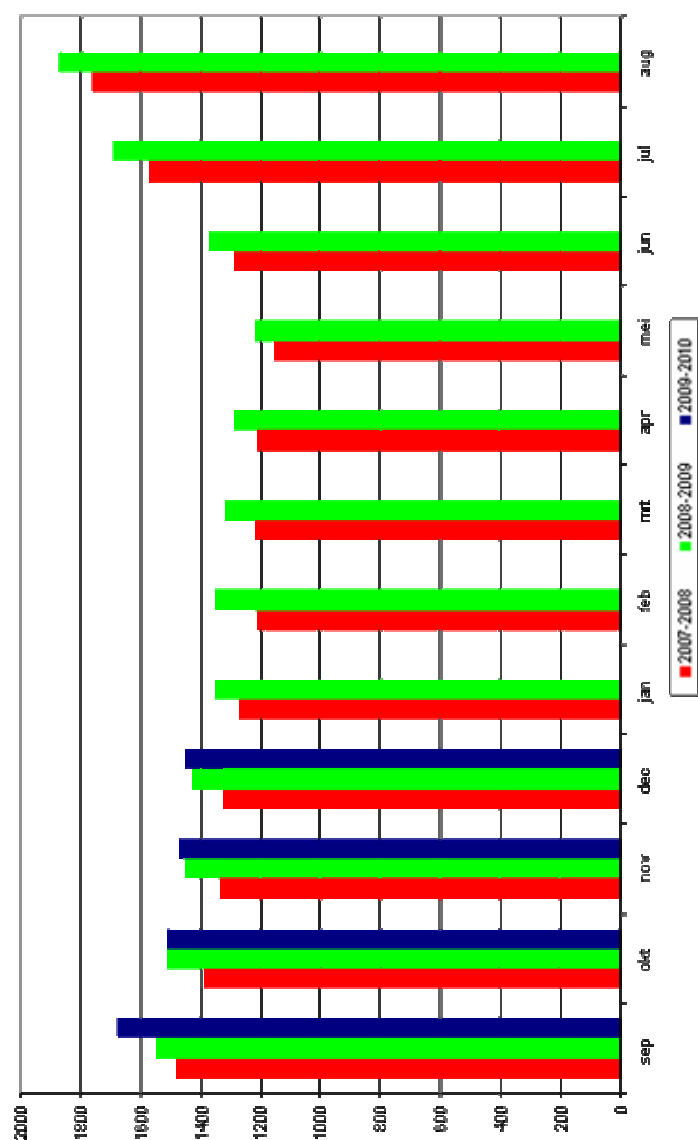
Overzicht per provincie - SO

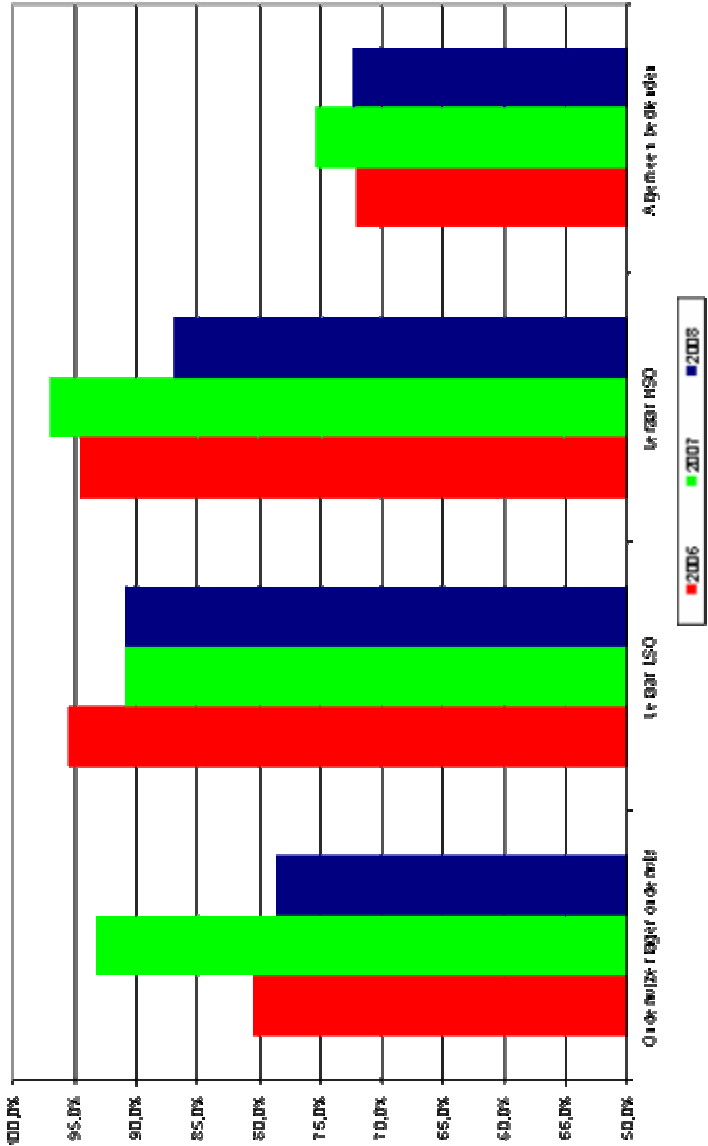
Brussel – vacatures

Brussel – werkzoekende leerkrachten

Brussel – invullingsgraad

Bijlage: Aanstelling van vervangers voor een langere periode

Tabel 1 Overzicht van het aantal vervangingen in het basisonderwijs in halftijdse of voltijdse opdrachten in het schooljaar 2008-2009

Aantal opdrachten

	Opdrachtnoemer 22		Opdrachtnoemer 24		
	halftijdse opdracht	voltijdse opdracht	halftijdse opdracht	voltijdse opdracht	Totaal
1 dag	603	927	10311	11033	22874
2 dagen	88	238	997	2286	3609
3 dagen	23	78	287	914	1302
4 dagen	22	60	195	609	886
5 dagen	40	60	283	681	1064
6 dagen	-	6	16	63	85
7 dagen	2	9	18	55	84
8 dagen	1	1	10	29	41
9 dagen	-	5	14	35	54
10 dagen	-	1	1	2	4
12 dagen	-	-	1	1	2
14 dagen	-	-	1	-	1
15 dagen	-	-	-	1	1
16 dagen	-	-	2	1	3
17 dagen	-	-	1	-	1
18 dagen	-	-	1	3	4
19 dagen	-	-	1	1	2
20 dagen	-	-	-	1	1
21 dagen	-	2	1	2	5
24 dagen	-	-	1	-	1
25 dagen	-	-	2	2	4
26 dagen	-	-	1	-	1
27 dagen	-	-	1	-	1
29 dagen	-	-	1	-	1
30 dagen	-	-	2	-	2
34 dagen	-	-	2	2	4
35 dagen	-	-	-	2	2
40 dagen	-	-	1	-	1
48 dagen	-	-	-	3	3
49 dagen	-	-	1	-	1
73 dagen	-	-	1	-	1
75 dagen	-	-	-	-	0
84 dagen	-	-	1	-	1
123 dagen	-	-	1	-	1
160 dagen	-	-	1	-	1
182 dagen	-	-	-	1	1
totaal	779	1387	12156	15727	30049

Er werd maar weinig gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een personeelslid voor een langere periode (van maximum één schooljaar) aan te stellen. Er zijn 50 opdrachten of 0,17% van het totaal aantal die een duur hebben van 10 tot 182 dagen.

Tabel 2 Overzicht van het aantal vervangingen in het secundair onderwijs in voltijdse opdrachten in het schooljaar 2008-2009

Aantal opdrachten

	Opdrachtnoemer						
	20	21	22	24	25	29	Totaal
1 dag	1.740	983	1.526	164	1	579	4.993
2 dagen	433	273	351	24	1	84	1.166
3 dagen	189	131	195	8	1	38	562
4 dagen	137	99	130	5	-	20	391
5 dagen	322	205	217	10	-	41	795
6 dagen	19	10	15	-	-	3	47
7 dagen	26	27	26	-	-	9	88
8 dagen	12	16	14	3	-	5	50
9 dagen	23	17	25	-	-	1	66
10 dagen	24	13	14	1	-	-	52
11 dagen	8	6	6	-	-	-	20
12 dagen	6	3	12	-	-	1	22
13 dagen	8	7	6	-	-	-	21
14 dagen	7	5	7	-	-	-	19
15 dagen	3	6	6	-	-	-	15
16 dagen	2	4	4	-	-	1	11
17 dagen	6	3	7	-	-	1	17
18 dagen	4	6	4	-	-	1	15
19 dagen	12	16	16	-	-	2	46
20 dagen	6	1	5	1	-	1	14
21 dagen	2	3	6	-	-	2	13
22 dagen	-	1	1	-	-	-	2
23 dagen	2	1	2	-	-	-	5
24 dagen	7	2	6	-	-	-	15
25 dagen	7	6	8	-	-	-	21
26 dagen	8	4	3	-	-	-	15
27 dagen	5	3	2	-	-	1	11
28 dagen	1	-	1	-	-	-	2
29 dagen	7	2	5	-	-	1	15
30 dagen	1	-	3	-	-	-	4
31 dagen	3	1	2	-	-	-	6
32 dagen	3	2	1	-	-	-	6
34 dagen	6	1	3	-	-	1	11
35 dagen	3	5	3	-	-	1	12
36 dagen	1	2	3	-	-	-	6
37 dagen	1	2	3	-	-	-	6
38 dagen	-	1	-	-	-	-	1

39 dagen	-	-	2	-	-	-	2
40 dagen	1	1	-	-	-	-	2
41 dagen	-	-	-	-	-	1	1
42 dagen	1	1	-	-	-	-	2
43 dagen	-	-	1	-	-	-	1
44 dagen	-	2	1	-	-	-	3
45 dagen	-	-	1	-	-	-	1
46 dagen	-	-	2	-	-	-	2
48 dagen	4	-	4	-	-	1	9
50 dagen	2	-	1	-	-	-	3
52 dagen	-	-	1	-	-	-	1
53 dagen	-	-	1	-	-	-	1
54 dagen	1	-	-	-	-	-	1
55 dagen	1	-	-	-	-	-	1
56 dagen	1	-	1	-	-	-	2
57 dagen	2	-	-	-	-	-	2
60 dagen	1	1	3	-	-	-	5
63 dagen	1	-	-	-	-	-	1
67 dagen	-	1	1	-	-	-	2
74 dagen	-	-	2	-	-	-	2
75 dagen	1	-	-	-	-	-	1
86 dagen	1	-	-	-	-	-	1
87 dagen	2	-	-	-	-	-	2
88 dagen	-	1	-	-	-	-	1
91 dagen	-	1	1	-	-	-	2
111 dagen	-	-	1	-	-	-	1
113 dagen	-	-	1	-	-	-	1
114 dagen	-	1	-	-	-	-	1
128 dagen	1	-	-	-	-	-	1
135 dagen	-	1	-	-	-	-	1
136 dagen	-	1	-	-	-	-	1
139 dagen	-	1	-	-	-	-	1
142 dagen	1	1	2	-	-	-	4
147 dagen	-	1	-	-	-	-	1
150 dagen	1	-	-	-	-	-	1
152 dagen	1	-	-	-	-	-	1
157 dagen	-	-	1	-	-	-	1
totaal	3.067	1.881	2.665	216	3	795	8.627

In het secundair onderwijs werd meer dan in het basisonderwijs gebruik gemaakt van de mogelijkheid om personeelsleden aan te stellen voor een langere duur (van maximum één schooljaar). Er zijn 469 opdrachten of 5,44% van het totale aantal die tussen de 10 en de 157 dagen duren.